

V

(Øvrige meddelelser)

RETSLIGE PROCEDURER

DOMSTOLEN

Domstolens dom (Store Afdeling) af 15. juli 2021 — IX mod WABE eV (sag C-804/18) og MH Müller Handels GmbH mod MJ (sag C-341/19) anmodning om præjudiciel afgørelse fra Arbeitsgericht Hamburg, Bundesarbeitsgericht — Tyskland)

(Forenede sager C-804/18 og C-341/19) ⁽¹⁾

(Præjudiciel forelæggelse – socialpolitik – direktiv 2000/78/EF – ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv – forbud mod forskelsbehandling på grund af religion eller tro – en privat virksomheds interne regel om forbud mod på arbejdspladsen at bære nogen form for synlige politiske, ideologiske eller religiøse symboler eller at bære politiske, ideologiske eller religiøse iøjnefaldende og fladedækkende symboler – direkte eller indirekte forskelsbehandling – proportionalitet – afvejning af religionsfriheden med andre grundlæggende rettigheder – legitimiteten af arbejdsgiverens neutralitetspolitik – nødvendigheden af at bevise, at arbejdsgiveren har lidt et økonomisk tab)

(2021/C 349/02)

Processprog: tysk

Den forelæggende ret

Arbeitsgericht Hamburg, Bundesarbeitsgericht

Parter i hovedsagen

Sagsøgere: IX (sag C-804/18) og MH Müller Handels GmbH (sag C-341/19)

Sagsøgte: WABE eV (sag C-804/18) og MJ (sag C-341/19)

Konklusion

- 1) Artikel 1 og artikel 2, stk. 2, litra a), i Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv skal fortolkes således, at en virksomheds interne regel, der forbyder arbejdstagerne at bære nogen form for synlige symboler på politiske, ideologiske eller religiøse overbevisninger på arbejdspladsen, i forhold til arbejdstagere, der som følge af religiøse krav følger bestemte beklædningsregler, ikke udgør en direkte forskelsbehandling på grund af religion eller tro som omhandlet i dette direktiv, når denne regel anvendes generelt og udifferentieret.
- 2) Artikel 2, stk. 2, litra b), i direktiv 2000/78 skal fortolkes således, at en ulige behandling, der indirekte er baseret på religion eller tro, som følger af en intern regel i en virksomhed, der forbyder arbejdstagerne at bære nogen form for synlige symboler på politiske, ideologiske eller religiøse overbevisninger på arbejdspladsen, kan være begrundet i arbejdsgiverens ønske om at forfølge en politik, hvor der lægges vægt på politisk, ideologisk og religiøs neutralitet i forhold til kunderne eller brugerne, for så vidt som, for det første, denne politik opfylder et reelt behov hos arbejdsgiveren, hvilket det påhviler denne at godtgøre bl.a. under hensyntagen til de berettigede forventninger hos de nævnte kunder eller brugere og de ugunstige konsekvenser, som arbejdsgiveren ville blive udsat for uden en sådan

politik, henset til arten af dennes aktiviteter eller den sammenhæng, hvori disse indgår, for det andet, denne ulige behandling er egnet til at sikre en ordentlig gennemførelse af denne neutralitetspolitik, hvilket forudsætter, at denne politik forfølges sammenhængende og systematisk, og, for det tredje, dette forbud er begrænset til det strengt nødvendige, henset til, hvor store og alvorlige de ugunstige konsekvenser, som arbejdsgiveren tilsigter at undgå ved et sådant forbud, reelt er.

- 3) Artikel 2, stk. 2, litra b), nr. i), i direktiv 2000/78 skal fortolkes således, at en indirekte forskelsbehandling på grund af religion eller tro, der følger af en intern regel i en virksomhed om forbud mod på arbejdspladsen at bære synlige symboler på politiske, ideologiske eller religiøse overbevisninger med det formål at sikre en neutralitetspolitik inden for denne virksomhed, kun kan være begrundet, hvis et sådant forbud omfatter alle synlige former for udtryk for politisk, ideologisk eller religiøs overbevisning. Et forbud, der kun vedrører det forhold, at der bæres iøjnefaldende fladedækkende symboler på politiske, ideologiske eller religiøse overbevisninger, kan udgøre en direkte forskelsbehandling på grund af religion eller tro, som under alle omstændigheder ikke kan være begrundet på grundlag af samme bestemmelse.
- 4) Artikel 2, stk. 2, litra b), i direktiv 2000/78 skal fortolkes således, at nationale bestemmelser, der beskytter religionsfriheden, kan tages i betragtning som bestemmelser, der er gunstigere som omhandlet i dette direktivs artikel 8, stk. 1, i forbindelse med efterprøvelsen af, om en ulige behandling, der indirekte er baseret på religion eller tro, er hensigtsmæssig.

(¹) EUT C 182 af 27.5.2019.
EUT C 255 af 29.7.2019.

**Domstolens dom (Fjerde Afdeling) af 15. juli 2021 — Deutsche Lufthansa AG mod
Europa-Kommissionen, Land Rheinland-Pfalz og Ryanair DAC**

(Sag C-453/19 P) (¹)

(Appel – statsstøtte – støtte til fordel for lufthavne og luftfartsselskaber – afgørelse, hvorved foranstaltningerne til fordel for Frankfurt Hahn lufthavn kvalificeres som statsstøtte, der er forenelig med det indre marked, og det fastslås, at der ikke foreligger statsstøtte til fordel for luftfartsselskaber, der benytter denne lufthavn – formaliteten vedrørende et annullationsøgsmål – artikel 263, stk. 4, TEUF – fysisk eller juridisk person, der ikke er umiddelbart eller individuelt berørt af den omhandlede afgørelse – effektiv retsbeskyttelse)

(2021/C 349/03)

Processprog: tysk

Parter

Appellant: Deutsche Lufthansa AG (ved Rechtsanwalt A. Martin-Ehlers)

De andre parter i appelsagen: Europa-Kommissionen (ved T. Maxian Rusche og S. Noë, som befuldmægtigede), Land Rheinland-Pfalz (ved professor C. Koenig,) og Ryanair DAC (ved Rechtsanwalt G. Berrisch, avocat D. Vasbeck, og solicitor B. Byrne)

Konklusion

- 1) Appellen forkastes.
- 2) Deutsche Lufthansa AG bærer sine egne omkostninger og betaler de af Europa-Kommissionen, Land Rheinland-Pfalz og Ryanair DAC afholdte omkostninger.

(¹) EUT C 263 af 5.8.2019.